Государственная библиотека СССР им. В. И. Ленина

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически партс Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Советга Министрий Советга орган. Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

ЕРА 25 ФЕВРАЛЬ 1965 шу № 24 (4038).

Мах 2 кеп.

Фотоинформаци

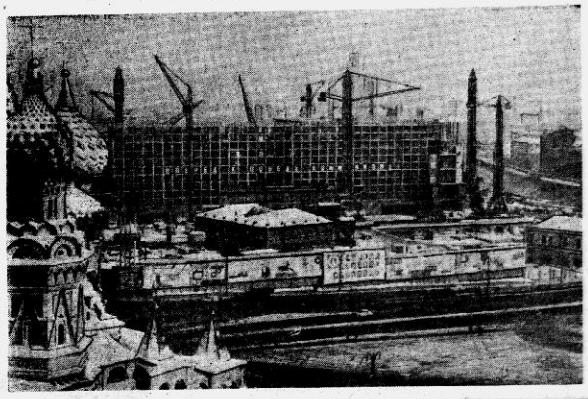

□ □

МОСКВА ТАХАН. Кремла Спасски башне тІара ДІахьежача ВІаргагу хьалъеш латта «Россия» яха гостиница.

Н. Грановске сурт.
ТАСС фотохроника.

• • •

Венгерски Халкъа Республике хьаьв «Ганц» яха портальн кран ІалаьмаІе дика могаш Приморье, Сахалине, Камчатке. ХІанз цу кранашца ІалаштьаьЙ Владивостокера, Находкера, Петропавловск-Камчатскера, Невельскера, Сахалиннера порташ.

Суртх тІе: Находкински чкхьарий порте вІашагІйоьлаш латт «Ганц» яха портальн кран.

Ю. Муравина сурт.
ТАСС фотохроника.

□ □

ЧЕХКА, ДАРЕГІА, ДИКА ХЬАЛЪЕ ГІИШЛОШ!

ГІИШЛОШПЪЕР... Хала да цул доаркІаметІа а сий долашагІа а йола професси лаха. Советски гІишлошъерий къахьегамах хьахуд керда предприятеш, цехаш, наха чубаха дика цІешоп, школаш, больницаш, берий учреждеиеш, культура оагаш, кьийо ла гІишлош. Вай мехка дахи хьалдеш латт гІиреш. Советски наха лег чура баркал йоах гІишлошъераша, вахар хоьдеча цар кхы а доккхагІа толамаш дехар лоьш лоьцаш доах.

Шерра шера дукха хьаьв хоьйт капитальни гІишлош хьалъяра Нохч-ГІалгІай АССР-е. Семилетка хьалдагІа шера гІишлошъераша хьалъяь а йьха эксплуатаце дІаеенний массеьк доарХІаме производственни объект: Грозненски химкомбината синтетически этилови водке; Грозненски химкомбината синтетически этилови спирт доаькхьача производства шоллагІа арсІа, нефтемасло-завода парафини тІехлинка дьштаин арахена цех, Вознесенск — Комбинат, Колхозни — Чир-Юрти яха газопроводаш, Карабулакски газови бензинови завод, Гудермески медицински инструменташ ю завод, кхьираш.

1963 шерачча 22 процент дуккагІа я 1964 шера як капиталовложенеш. ДІадахача шера хьал а ДІа наха чубаха дІаденйад 104 эзар лег кеадаттар мотт хуьнан доьла цІенош, дукхха кхы объекташ.

ХІаьта а меттиг шоаштта ТІадилла декхар кхоачащдьад ДІадахьеш ІалаьтА а ешнаш ІаьнІ. Ерриг республика хьайІдача 89 процент чоа шера гІишлошъераша. Ерриг республика хьайІдача 88 процент мара кхоачаштьаьЙ 1964 шера капиталовложеной наччахьлкхенга план, хІаьта гІишлошъера-монтажни балхий план 88 процент.

ЧІоагІа доарХІаме а бехкхоаме а дехьараш да семилетка чакхйоалача шера Нохч-ГІалгІайчеи гІишлошъераштта хьалхашка латтарашт. Дукхха керда производственни объекташ, нах чубаха цІенош, культурно-бытови учреждеиеш хьалъе лерХІ укх шерг республикие. Семилетка тІехьхьарча шера республика гІишлошъерий де зеза бадхаш мелл хьаьвоьх дукха ха йоаьщаш хинчча промышленноста, транспорта, гІишлошъеча предприятей партийно-боахама яктива собране тІаийдача социалистически декхараша. 1965 шера хьалъяь а йьха болх бе йоІаьлаййта оаан я Грозненски нефтемасло-завода атмосферно-вакуумни установка. Аргунера дулха комбинат, электрифицированни медицински инструментий заводаш, республика городашца кхыча нах бахача мотт гашкеи 7750 квартира ну газ йиллаеш еза, дукхха юрта боахама, культурно-бытови, кхы объекташ хьалъе еза, ишшта кхы балхаш це леза.

Уж балхаш толаМца чакхдаХача мел эшар долаш ба гІишлошъераш. Аьшкабетони изделеш ю предприятей я республике, тІехьхьарча шерашца дикка дерІаенай гІишлош материалаш хьаьв предприятеш, техника дикаГІа ІалаштьаЙ гІишлошъе организацеш. гІишлошъеча дика опыт Іоьаьй цар коллективаша. Республикерча дукхагІа йоьча гІишлошъеча организацеша лерГІа найда ец цу тоРонех а шоай резервах а, толамна кхоачаьшъ план.

Гішлой-монтажни балхий план тІехьхоачаштьаьй ДІадахача кастаЙ. Ешнаш ІаьнІ. Ерриг республика хьайІдаьлаш. Ерриг республика

КАРАГІДАЬННАЧОХ КХОАЧАМ ЦА БЕШ

Тайп-тайнара нийсу наьха вахар: цхьаьараш къахьегамах боккхаш хул наI кхоачаш де Гергаш, цхьа хІама лаха Гергаш, шоай наьхьа тІара халонаш эшаеш хуо, хІьаьа вожаш таоаша шоаьта карагІадьнначох кхоачам а баьсвецаш, кхы доккхагІчоа, сийлахьчоа тІаьхе ца Гергаш хуо...

...1961-ча шера Грозни станице а ена баьха пе ДІаэнар дийхар Гусакова Надеждас. Эхь-ладел долаш я аьина тІаьхьежа хеталуш йолча кхаллараш уйла тІаьхар цунца кхамаьл лечун. Дерригга а дика хургдар, цхьабакъда...

Боккъаьдар аьлча цун, доацача наькъа ккхкье даха а даха ДІаотар из «цхьабакъда» аха дош.

— Специальность?

— Йц са. Шортшта жоп а денца бос хунцаблеар Надий. Цу хатара чудоагІам дар «цхьабакъда» яха доШ...

— Мел дийшаг Іа?

— 5 класс яьккхай.

Уйла е метагрІоалаш да, нов. Гусаковаг Гуламх кхаьсаде станце кулгалхошта хала хилар. Балха хьа ца эца, кьонча нанна новкъадар де безам баІар, хьа малагІча балха тІа эцаргІа?..

Бакъдар аьлча, цул хьалхагІа машиннаьхьа тІа мугІаергІаяр болхло йолаш кІа-м хьийгад цо. Юхьхера стреленик-практикантала хьийгар Надя.

Мах баь варгвоалаш дар цун гІадьхар.

Хьинар долаш, дерригга довза Гергаш йоца из балха чуйир.

Комсомольско-кагирхой бригаде ший цІагІа санна хьаькхаша яр Надя: бригада берригча «лечийн хьинарера кхаьхьаг», «лечагІаг, ДІа-юха ду бегаш, балхара мукъа болча хаьара довзаяш, безаме иллеш, де тІадекха общественни гІулакхаш. Цу дерригге ца — юкъе гаргало тувсар, гаргаувзар новкъостий.

Белггала лаьхлуш дар производственни гІулакхаш а. Станце коллективана юкъе яьрзачча социалистически яьхе бетт-бетта хьаьхле яха йолаелар бригада.

Лаьхлуш ер комсомольско-кагирхой бригадо кхаьхьегамца яьккха сийле. Гусакова Надя хьожайир боккхагІйолча стрелочникала — бригадиралла.

Ехьа а айделар кхаьсаса хьинар.

Боккха, ціаккха бицдургоацца кхаъ баькхар Надяген цун новкъосташкеи 1963-ча шерарча бІаьстено. Ший хьалхарча зизаинца сийле ера бІаьстено — коммунистически кхаьхьегама бригада яха цІи хиллар комсомольско-кагирхой бригадах.

Из детагІоа хьа а боккхагІа хилар Октябрьскьи социалистически революце 47 ту дузача деннга Надий наьхьа тІа коммунистически кхаьхьегама ударник, Ногч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Совета депутат хилара значоаш ешачча. КПСС членалла хьийцар Надежда Мефодьевна.

Гусакова Надис йоккхо е езаш дукха да хІанз: бригаде тІехдика болх бар, школе дика деттар, машиннаьхьахошта юкъе профессоршни болх бар, хан-хаппаьха харжархой тІаийбар, цар заявленеш жалобашн кьестаяр. ХІаьта воІ а вохрхІагІа шу долаш ца, цунна лерттІа гІулакх эш.

Ше депутат хиларах ваьрга здравоохранешни социальни Іалашонш массаза болх бена комиссе хьинаре кхаььег Гусакова Надежда Мефодьевнас. Дукха уйла е ше харжархошцарча балха а.

— ХІара жалоба, заявленена тІехьа дийна саг ва, — йоаг нов. Гусаковас. Тар ма ду кхоачам а деш сихха цун гІулакх кьоастаде деккарийла е со. Ше харжархой болча хиларах аьлча боккхача безамца дуьн нов. Гусаковас.

— Цкъа со йолча цхьа гІулакх дадьлаш енаар Белых Лида, 8 бутт бальна кІаьнкн 6 шу дацьна нийиги я Лидай. Квартирин хьал геттара во долаш ях из. Цунна кхаььегга дийзар са цун кІаьнк берий ясле дІачулуш, квартира ллара аргІаш из ДІаоттаеш.

Депутата Гусакова Надеждас ший декхарашн боккхачу безамца кхоачандарах, из ший харжарчо гарга, езаш хиларах лаьца дукха масаллаш кхуьвла йиш хургькр.

— Цкъа харжархой тІаийначул тІехьагІа сога хьаькхачар 32 заявлени яр, — аьлар Гусакова Надеждас. Царех тІаранера лаьуогІаш чаккъьлар со.

Гусакова Надеждах лаьца хоза, безаме дуьн машиннаьхьахой коллективо:

— Дерригга а кхоачашде, къоастаде за тоъ цунна, — йоаг партбюро секретара Матвеев Леонид Захаровича, — хьинар долаш, тІаьх вайна, керттердар фуд хевш боьхло я из. Хозяхера злац саха цунах мазк-машиннаьхьахо.

Т. ЗИНОВЬЕВ,
КПСС Октябрьски районна пропагандин агитацен отделе заведующи.

ДИКА ГІУЛАКХ—НАХА

Сакпоаж ба а йоаллаш новкъьа хьаьоагІа машиннаьхьахой форма юкъан воаш ца саг. Локомотивин депо ДІачувода из, дежурне корилга ДІатІаваха маршрутин лист хьаеп. Массеэк минут ялча тепловоз ккхе ца из. Ший ГІончаца машинната хьож. ТІаккха станцерча наьхьа тІа латта поезд йоача' дІавода. Дежурне сигнал елча шортшта ДІайоаллу поезд.

Дукккача шеранна укх депо болх беш ва из хьинар дола саг.

Поезздий движене кхерамзленна йола общественни - инспектор ва Владимир Борисович. ДІа-юха ваха ціавеча каст-каста воагІа из депо. Ремонтникашн болча а ГІойн цар тепловозашта ремонт миштта из хьеж, каст-каста хьаьча общественни инспекторашца цхьана стрелочникашца, составителашца' маневрашн ечa тепловозий машиннаьхьа болх миштта бу хьожаш хуо из. Иштта ба коммуниста Айрапетова общественни болх. Кхы цхьаьхьа а да цунна тІаьдилла гІулакх. Октябрьскьи районна къахьегамхой депутатий Совета депутат ва из. ДІадахача хоржаьнстически къахьегама бригада яха цІи хиллар комсомольско-кагирхой бригадах.

Из детагІоа хьа а боккхагІа хилар Октябрьскьи социалистически революце 47 ту дузача деннга Надий наьхьа тІа коммунистически кхаьхьегама ударник, Ногч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Совета депутат хилара значоаш ешачча. КПСС членалла хьийцар Надежда Мефодьевна.

Гусакова Надис йоккхо е езаш дукха да хІанз: бригаде тІехдика болх бар, школе дика деттар, машиннаьхьахошта юкъе профессоршни болх бар, хан-хаппаьха харжархой тІаийбар, цар заявленеш жалобашн кьестаяр. ХІаьта воІ а вохрхІагІа шу долаш ца, цунна лерттІа гІулакх эш.

Ше депутат хиларах ваьрга здравоохранешни социальни Іалашонш массаза болх бена комиссе хьинаре кхаььег Гусакова Надежда Мефодьевнас. Дукха уйла е ше харжархошцарча балха а.

— ХІара жалоба, заявленена тІехьа дийна саг ва, — йоаг нов. Гусаковас. Тар ма ду кхоачам а деш сихха цун гІулакх кьоастаде деккарийла е со. Ше харжархой болча хиларах аьлча боккхача безамца дуьн нов. Гусаковас.

— Цкъа со йолча цхьа гІулакх дадьлаш енаар Белых Лида, 8 бутт бальна кІаьнкн 6 шу дацьна нийиги я Лидай. Квартирин хьал геттара во долаш ях из. Цунна кхаььега дийзар са цун кІаьнк берий ясле дІачулуш, квартира ллара аргІаш из ДІаоттаеш.

Депутата Гусакова Надеждас ший декхарашн боккхачу безамца кхоачандарах, из ший харжарчо гарга, езаш хиларах лаьца дукха масаллаш кхуьвла йиш хургькр.

— Цкъа харжархой тІаийначул тІехьагІа сога хьаькхачар 32 заявлени яр, — аьлар Гусакова Надеждас. Царех тІаранера лаьуогІаш чаккъьлар со.

Гусакова Надеждах лаьца хоза, безаме дуьн машиннаьхьахой коллективо:

— Дерригга а кхоачашде, къоастаде за тоъ цунна, — йоаг партбюро секретара Матвеев Леонид Захаровича, — хьинар долаш, тІаьх вайна, керттердар фуд хевш боьхло я из. Хозяхера злац саха цунах мазк-машиннаьхьахо.

Т. ЗИНОВЬЕВ,
КПСС Октябрьски районна пропагандин агитацен отделе заведующи.

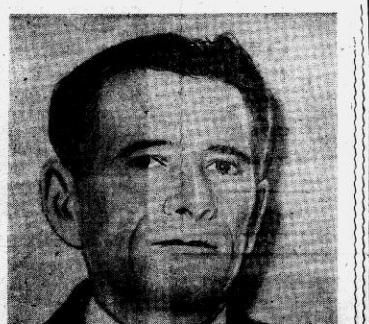

ДИКАЧА НАХАХ

Дукккача наха вова «Малгобекнефта» НПУ наьхьий участка начальник вола Самшиев Къахьарма Исраил. Сабаре, ціоагІа эодел долаш саг на Исраил. Шийг, ший балха тоаьмех дуьца доаш ваг из. Лаьхлуш участка начальникага хьалчар Исраил. 1961-ча шера мастерала балха вахар Исраил ца наьхьа учаетке. Шин шера совгІа болх баьб воккхагІволча мастерала, тІаккха 1964-ча шера январь бетта цу наьхьий участка начальникала хьожаяр ший болх дуьхьа безаш а бовзаш а вола новкъостГ Самшиев. Участка начальник волаш дукха пайдане хІамаш аььх Къахьарма Исраила. Дукккха материалаш кхо-а еш семилетка яьхлагІча шера план 105 процент кхоачаьшлий цо кулгалдеча участка коллективо.

1965-ча шера 80 километр наьхьа капитальни ремонт е езаш 12 километр буровойнка долха наьхьан дахка дезаш я из участок. Шоай торопашка а дьэка социалистически декхарашн тІаийнад наьхьий участка коллективо: шера план 30-ча сентябре хІоачаьшъе, наьхьан дида дахка, царга дІадахийна хьахийцача ахчах 10 процент кходе. Балха мел эшаш йоца механизмаш тоаьв болх болабе мара ца безаш кийча я хІанз участок.

Ч. САМИЕВ.

Сурта тІа: Самшиев Исраил.

И. Плиева сурт.

Механизированни звенош пайдане я

Хьажжіаш хьалхееш механизированни цхьа звено мара эцар соахка Урус-Мартана районе «Техникский» совхозе, хІьаьта шекара свекла хьалхееш цхьаькха а эцар.

Соахка вІашагІчелача Пдаев звенос 200 гектарах хІаране тІара 35 центнер фуаЗлъьха хьажжіаш ьхьаьча, юкъера дьарХІача, еррігача совхозе хІара гектара тІара яьхараш 24—25 центнер мара хилаэнар.

Цул совгІа центнер хьажжіаш яхарга еррігача совхозе ДІадахар 3 сом 92 кепиг долча пов. Цаьнга звенос кхеьнча хьажжіий центнерга ДІадахар дац 2 сом 78 кепиги мара, 1 сом 14 кепиг кІезигаГІа из.

Хіьаьта хьажжіаш кхеьнча хІара гектар лаьттах 79 сом 10 кепиг дуХхагІа пайда йІцаб механизированни звенос, цунах 39 сом 90 кепиг пайда хиннаб звенона, хьажжіий хІара центнер кхеярга 1 сом 14 кепиг кІезигаГІа дахнІтарах, хІаьта 39 сом 20 кепиг пайда хиннаб хІара гектара тІа итт-итт центнер хьажжіаш дуХхагІа кхеярах. Беррига 200 гектара тІара баьккха хьункъам ДІалаьрХІача мехризированни йоацача звеной 200 гектарах баьнначул 15807 сом 90 кепиг дуХхагІа ба Цаьена кулгалдеча механизированни звенос ший 200 гектара тІара чуберг пайда. Нагахьа санна соахка совхозера еррігга ялатийна лаьрХІа ДІайийна хьажжіаш механизированни звеноша хьалхеєь хинналаре 55.326 сома пайда баргбар совхоза.

Из кхета а дьэ соахка цаІ мара ца хиннача хьажжіаш лелаергІоа механизированни цхи звено мара эцар соахка Урус-Мартана районе «Техникский» совхозе ціх шера. Кхоачамхиллад техникеи тІехьатосса инвентари ДІаьхьожалий звеношта. 800 гектара тІа элатийнен 800 гектара тІа силосеи йоа хьажжіаш, иштта кхьйоца культураш а лелаергьа цар.

Дина ГІулаьх да механизированни звенош вІашагІйоахар. Хьалха латтача технологех бизза пайда эцарах, деррига баьлаш механизмашца дарах йиш хуо ца звеной дарегІа хьуькъам хьалхьебе.

Бакъда, соахка август бетта йоахка езача ухх шера январа бетта мара болабалаэнар «Техникий» совхоза кулгалхой механизированни звеноШ вІашагІйоаха.

Из баьлаш долаш цьаьйоача звеношта хІанз а довзаш шоай кхаш. Гурахьа аьлхуо тІехьагІа галаьш дарбаьлаш йохьаяра ІІаьЗдаьлдар шекара свекла, хьажжіаш, горох юврійоча лаьтташ. ЛерттІа йоахо яьшт уж хьаьндара а, хІара гектара тІа диллар шишша тонн шиндьлина кхо мара дац.

Маноучу тІехьагІа дукха балхаш да механизированни звеноша де деаш. Царех доарХІамегІа да лаьтта хьаьндар. ХІара сахьат ханахи шоай доалаьхарча техникаш бизза пайда эцаш болх бе беза звено членаша.

Ам. ПЛИЕВ,
тха собкорр.

РЕСПУБЛИКА ЮРТА БОАХАМЕ ХЬАЛХА ЛАТТАРАШТА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Указ

Юртбоаьлама продукташ йоаьача доккхий толамаш дахарх Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота луйла:

Авилова Ефросинья Савельевнайна — Шелковской района «Черненский» яхача колхоза доярканна.

Абдулхакимов Ломсолтийна — Ножай-Юрта районе Нурадилова Ханпашин цІерачча колхоза скотника.

Абдурзанова Шаракс Хьаьрайна — Гудермесски районе «Гудермесский» яхача совхоза доярканна.

Абисурова Александрийн Пашийна — Шелковской районе Кирова цІерачча колхоза овцеводарш фермаэ заведуюнена.

Абуева Шемильхьажийна — Гудермесски районе «Кавказ» яхача колхоза хлапкарна балхашн дечча бригадина.

Адуева Алмата — Урус-Мартана районе Мичурина цІерачча совхоза доярканна.

Алаева ПятІамата — Надтеречни районе Лаьхха-Наурерча винсовхоза свинаркана.

Амаев Нахрудина — Советски районе «Керда вахар» яхача колхоза механизированни звено звеньевойна.

Аминева Аминат Амината — Грозненски районе Грозненски опорно-хьохкама совхоза доярканна.

Ахмарова Яхийта — Надтеречни районе «Надтеречный» яхача винсовхоза доярканна.

Ахматова Хорхнайна — Шаьла районе «Автурийский» совхоза шекара свекла лелаеча звено звеньевойна.

Бакаева ТІаьта — Шаьла районе «Южный» яхача совхоза свекла лелаеча звено звеньевойна.

Барахоева ЭйбазхьгІ Лемкайна — Наьсарен районе «Назрановский» совхоза Аьлти-Юртарча отделене доярканна.

Бахмадов Мадийна — МагІалбика районе «Кавказ» яхача колхоза воккхагІа волча жа Іуна.

Бердарь Анна Юрьевнайна — Гудермесски районе «Дружба» яхача совхоза доярканна.

Бабкова Аннийна — Ачхой-Мартана районе «Самашкинский» совхоза доярканна.

Быканова Вера Герасимовнайна — Наурски районе Ленина цІерачча колхоза Іаьсий леладелчоа.

Воробцов Илья Георгиевич — Наурски районе «Россия» яхача колхоза тракториста.

Гириханов Зелимхана — Ножай-Юрта районе «Заветы Ильича» яхача колхоза хьажжіаш лелаеча звено звеньевойна.

Григорьева Мария Ивановнайна — Сунженски районе XX-ча партсъезда цІерачча колхоза Іаьсий леладелчоа.

Даурбеков Іийсай Хьдьяйна — Наьсарен районе «Октября 40 шу» яхача совхоза механизированни звено звеньевойна.

Джабраилов Мальмуда — Урус-Мартана районе «Горец» яхача совхозе тракторно-полеводчески бригада бригадира.

Джаниадов Солтийна — Шаьла районе «Джалка» совхоза свекла лелаеча звено звеньевойна.

Дибиров Махьмада — Ведана районе Ленина цІерачча колхоза жа Іуна.

Зубайдиев Адама Хьамиде — Ачхой-Мартана районе «Лермонтовский» совхоза трактониста.

Ислангириев СаІид-Хьасана — Грозненски районе Предгорный опытно-производственни боаьхама механизированни звено звеньевойна.

Кадырова Іихийна — Грозненски районе «Ермоловский» яхача оаьлхазарий совхоза Іаьсий леладелчоа.

Керешкина Валентина Константиновнайна — Сунженски районе XIX-ча партсъезда цІерачча колхоза доярканна.

Кореньков Александр Михайловича — Сунженски районе Щеча Эскара цІерачча колхоза тракториста.

Кершинов Михаил Григорьевича — «Сельхозтехника» Грозненски райониата юкъерча объединене тракторни бригада бригадира.

Кандиева Напсата — Наурски районе «Терский» яхача овцесовхоза доярканна.

Келпиков Борис Егоровича — Наурски районе Ленина цІерачча колхоза воккхагІа волча жа Іуна.

Лабазанов Османа — Ачхой-Мартана районе «Самашкинский» совхоза трактониста.

Лаврушина Анастасия Егоровнайна — Грозненски районе № 1 йолча шурий совхоза доярканна.

Льянов Оарцхой Ахьмада — МагІалбика районе «Алханчуртский» яхача чуоттадь хьайбаш кхоабача совхоза директора.

Малинов Абдулла Абдулхаковича — Грозненски районе № 3 йолча сомий-баьца даарий совхоза директора.

Мисхутова Келисата — Советски районе Орджоникидзе цІерачча колхоза доярканна.

Михайлова Прасковья Федоровнайна — Шаьла районе «Шалинский» совхоза свинаркана.

Мусуев Мусе Сайдена — Шаьла районе Ленина цІерачча колхоза председателе.

Нурадинов СаІид-Махьмада — Советски районе «Керда вахар» яхача колхоза трактории бригада бригадира.

Одиев Іалихана Бийсолтана — Наьсарен районе «Экажевский» совхоза механизированни звено звеньевойна.

Радуева Зиновна — Грозненски опорно-хьохкама совхоза свекла лелаеча звено звеньевойна.

Сапарбаев Мудага — Грозненски опорно-хьохкама совхоза воккхагІа волча жа Іуна.

Ситалов Иван Васильевича — Шелковской района Ленина цІерачча колхоза хьажжіаш лелаеча механизированни звено звеньевойна.

Солнышкина Антонина Дмитриевнайна — Грозненски района № 2 йолча баьца даарий-шурий совхоза бригадира.

Сембиев Мохьмада — Урус-Мартана района «Красноармейский» совхоза комбайнера.

Суслонова Мария Ивановнайна — Шаьла районе «Джалка» яхача совхоза оаьлхазарий фабрика управляющена.

Тангиев Хоасбота Пазда — МагІалбика района «Ингушский» совхоза скотника.

Терголов Филипп Митрофановича — Шелковской района «Коммунизмага бода нижь» яхача колхоза воккхагІа волча жа Іуна.

Топчигречко Иван Владимировича — «Сельхозтехника» Сунженски районашта юкъерча объединене тракториста.

Хасуханов Ширванена — «Сельхозтехника» Шаьла районе районашта юкъерча объединене тракториста.

Хутиев Махьмада — МагІалбика районе «Алханчуртский» совхоза трактониста.

Цааев Абдурашида — Урус-Мартана районе «Гехинский» совхоза механизированни хьажжіаш лелаеча звено звеньевойна.

Чегиева Іаьлий Лидийн — Наьсарен районе «Назрановский» совхоза Аьлти-Юртарча отделене доярканна.

Шомпов Товсолтана — Надтеречни районе «Минеральный» яхача дуьхьгІуйий совхоза жа Іуна.

Шапошников Евгений Степановича — Шелковской районе «Коммунизм» яхача колхоза механизированни хьажжіаш лелаеча звено звеньевойна.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председателе заместитель
А.-В. ТЕПСАЕВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
Н. СЫЩИКОВ.

г. Грозный, 1965 шу. 23 февраль.

ДУНЕН ДИКАГІЧА СТАНДАРТАШТА НИЙССА

Продукце дикал лаьхьара а из дунен дикагІча стандарташа яхьаьдарга а тІехьара е кьоаьлаГІаболабаьча предприятеш я Грозненски химически комбината цхьайолча пехаш. Комбината керттера цехан дунен дикагІа йоца стандарташ Іомаеп я хІанз, хІана аьлча царга хьежжа хила еза цар арахеца продукци.

Эггара хьалха из гІулаьх комбинате ДІаолаьдьл пропилен шеНьеча № 173-а йолча корпуса болхлой коллективо.

Пропилен керттерчарех йола цхьа продукт я, керда пластмасса сополимераш еча ДІайойийт из. Цудухьа из хила еза ГОСТ-а маьхлара.

Московскии Ленинградскии предприятена ДІаолаьдьл гІулаьх хьал а лаьна, из продукци дунен стандарташа маьххара арахеца декхар тІаийнад цу цеха коллективо.

ШоатгІа къахьегарал совгІа, арахеца продукци дика хиийгара наьхьаьл а лаха дезар. Уж наьхьаьл лех инженераш техникашеи дийха па Іеш, аппаратчикаша, лаборанташа, машинисташа. Технологически схемаш хоатоаьл йийкар слесарий. Цу боламе кІезига доарХІам болаш хиланзар болхлой, иэьдоца толамаш дьаьхал цар. Уж ба мастер Валентин Косолапов, воккхагІа вола аппаратчик Алексей Диденко, аппаратчикаш Дедишева Ольга, Мухьрана, кхы дуккхаьрарш.

ГОСТ-ах оттаьлча нормал дикагІа арахеца йолайийр продукци. Нормах 99 процент хила еза пропилена концентраци 99,9 процентага кхоачайир. Дуккхача параметрех дунен дикагІа йолча стандарташка хьаьчаГІ из: цунцара ацетиленистэ углеводородашн серовозоцоли практически гІулакхзара диллача геттара дІаьккхьаГІ, тІаьда хиларах юхеййса лоадам боаца хІама мара дисадац цкъа.

Продукци дунен толашагІа йолча стандарташка хьоачаГІ дикагІа арахецара болам дегІаболаГІа цу хана чхъ къахьегама оьсарле а лаьхьаьн.

Бедалах дикагІа пайда оца лерхІаш цеха коллективо пропан-пропиленовн францех дуккхагІа хьаькъоасташ цІена пропилен, цу гІулаьхх уэлашка дикагІа йола режимаш оттаьлй.

Касталашка уххаза хьы тІа а оттаергьа ДІайода пропилен газ кІезигаГІа ДІаьхийтен, хьаьйола сополимераш хьаьра эца цІена пропилен дуккхагІа яккхен йиш хулийтаргйола контрольно-измерительни приборашн.

В. КУРБАТОВ.
тха штате воаца корреспондент.

ШЕРРА ПАЙДА ЭЦА ДИКАГІЧА МЕТОДЕХ

«Малгобекнефта» нефтепромыслови управлене ерригача болкеттаьрашта хьинаре кхаьхьегарах 1964-ча шера Къаьбаседа Кавказе вгІара йоккхагІйойца мехкдьхьта районе а хинна ДІаэттаЙ МалгІаййн. Соахка беррига Ногч-ГІалгІайчен мехкдьаттах дьаккхача деррігача мехкдьаттах аьаеел дуккхагІар малгІайбихкоца дьаьккхад. Цу толаме шоашкара доаттІаин дола дакъа лацаш тохкаш дара йоарга бруув деттача поГІагІча контора коллективо а. 1964-ча шера 4100 метра хоачаьн кІоарга бруув детта дезарца юкъанна йола геологически техническин хьалашка нийслу халонаш эша а еш ханал хьалха хоачаьндир Октябра 47 ту дизара сийна тІаийца социалистически декхарашн.

ДІадахача шера бруув тохара план контора коллективо 113,2 процент хоачаьнъийл, эксплуатационни бруув тохар 122,3 процент, мехкдьаттана тохкамаш дара 111,1 процент, хІаьта шера планал совгІа 2492 метр бруув тохар дар. Къаьхьгама оьсарлен план а 114 процент хоачаьнъийл. Метр бруув тохарта ДІадодар 3.5 процент лохьдьл коллективо. 125 процент хоачаьнъийл скважинашн эксплуатацие ДІаэлара план, паччахьалкхен планах 4 мара ДІаэла па еача шера 5 скважин болх бе йолаэлийтай.

Бруув тохача къьедиьхьдар алмазни лакхя оьсарле йола однопашечний осташ. Из бахьан долаш 0,3 метр сахьаьта лаьхьгар механически сухал, эламигача а эламига диаметр йолча а остацца ДІахо тохаш дар скважинашта бруув.

ДІадахача шера Къаьбаседа-Кавказа тайп-тайнарча районашка хиннаЙ тха коллективе, дукхха членаш. Цига царна дайнар бруув деттача организацешкара керддаэр, хІаьта деррига пайда хургбола керддаэраш балха юкъе а дихьаэ.

Бруув тоабара доккха беркат дьаьлар социалистически яьхьи коммунистически болама чІехьара къоьсамн лерттІа ІІаштІехьбаккхарх. Соахка шоай юкъарча профсоюзни собранеш хоадамбоаьлаш социалистически декхарашн тІаийнадар ерригача бруув деттача бригадашта ГІонна йолча цкъа коллективаца, хІаьта царех дуккхагІъраша ДІаболабир коммунистически къахьегама коллективашн бригадашн яха цІерашн хьара кьеьсан. Коммунистически къахьегама ударник яха цІи лиллара къоьсам лоаттаде воаьвелар 68 болхло. ЛиГІагІа хьекхамаш дадара социалистически яьх йоаржайир сменашца бруув тохача бригадаштен юкъе. Шу чаккхдалладца бруув деттача бригадашка, цехашка, конторе хІара беттаьрга бола баьча балха итогаш, социалистически декхарашн мишта кхачаШдоаЗ дуьнцаш профсоюзни собранеш йора. Пенгазетата ГІолла контора коллективана ДІдоьхийтар яха результаташ, арахецар молнеш. Бруув тохара дикагІйолча бригадана, коллективна контора карара ара тІа ЦІе байраьх а хьожайийн ДІаЛора собране. Сийлен доска тІа йоахар пІагІа къаьхьгаш хиннА коллективашн.

Социалистически яьхь дикагІолла толамаш дьхьар хІара беттА заданеш тІехьхоачаньеча мастерий нн. Майстренко, Хетагурова, Богаевске, Панькова бруув деттача бригадашца. КоаргагІа бруув тохара хьаьхьара мотгиг ьхьхкар нов. Майстренко керте латтача бруув деттача бригадо. № 817 йолча скважине бруув техар 4100 метрга кхоачаьн.

Коммунистически къахьегама бригадаш яха сийлен цІераш елар нн. Панькова, Богаевске кулгалдеча бруув деттача бригадашта. Бруув тохара шера плани социалистически декхарашн 130, 119 проценташ хоачаьнДьх уклаза. Хіьаьта 70, 58 дозар сомата кхоачаьн чуэнаьхьа дьхьхкад бруув тохарга ДІадода паччахьлкхен рузькэ.

Дика а хьаьнала а къахьегарах, цІагІа а балха тІа а дика ГІалгІаьнах гойтарах, общественни ахаре дизза дакъа лацарах соахка 49 сага елар коммунистически къахьегама ударник яха цІи.

Дика къахьег бруув деттараша нн. Чертоева, Бондаренкос, бруув деттарий ГІончаца нн. Озрацсце, Алиева, слесараша нн. Скибенкос, Мордачева, лаборант-коллектораша нн. Куксина, Придчина, вышкомонтажникаша нн. Яценкос, Пошова, кхьчар.

Хоош ма дий молларГІа болх кхоачашбара а опыт хІана ГІанга, ІІаьта къаьстта хІанзарча дай-мехка оборудованца геологически техническин хьалашка ьхьалаш долча кІоарга бруув деттача скважинашка а езаш. Из ГІулаьх кхета а дезл 1963-ча шерен 1964-ча шера юхьхьанцен боьхлой шерра Іомабе доладелар тхо.

ЛаьрхІа йола курсашка дешаш бар бруув деттарашн, бруув деттарий ГІончаш. ремонт еин бруув деттача оборудованена ГІулаьх дешн бола слесараш, лаборант-коллекторан, вышкомонтажникашн — верриГа 478 саг.

ДІадахача шера шозза Іомабеш цІар бруув деттача бригадашкара боьхлой. Квалифицированни а опыт йолаш а бола специалисташа йир царна занятеш: «Аварен ца еш бруув тохара балхаш дар», «Тайп-тайнарча хьалашка бруув тохара режимаш цун параметраш», «Іолабата растворашн кийчьар. ДІахийтаран цунна нюрма оттаьр», «Топпадо растворашца химически обработка яра способ», «Лаьттан тІерча а лаьттан кІалхарча а бруув деттача оборудованега болх байтинга. цунна гІулаьх делара, ремонт елга». «МехкдьаттА скважинашн хьалъеча а цун кхьйойча этапашка а къармален техника яха темаш Іомайора эдиГтешка. Балха говзал лаьхйир, боьхлоца шоай декхараш хоачаьнделга тегІадоаьлдир, шербир цар кхетам массане а дешача курсашка.

Бруув тохара балхашка ДІадодар чухнаьхьа дакихар боккхача доарХІаме хилар кхета а деш ГІалгІа ІІаьта Баьрзо ца ягара хьалха балха юкъеййхьай бруув тохара балхашка ХІара денна хозрасчет ярен денна учет пар яреи метод. Цу гІулаьхах доккха беркат дьаьнад. Из хьаьхьхаш я хух тайпара даннеш.

1963-ча шера дьаьча балхех 73 эзар сом зе хиннадар бруув деттача конторана. Хіьаьта 1964-ча шера хьалхарча квартале деррига хьожаьмаш тІаьхьежа ДІадоаьлаше а 204 сомта ДІахоачаьш лаьхбелар арахецаьча продукцера ДІабода мах. Деррига хинна зе 31-ча марте 277 эзар сомага ДІахоачаьш дар. 30-ча марта геттарга йоккха эзарш хилар тха ихьан бурвой. Из аварИ ДІайоаьккхьш ДІадахийтар 40 эзар сом.

Цхьоалагі'Іа марта денз балха юкъеййхьар ХІара деннара учет. Из балха юкъенхьарх, экономически гІулаьхан дарах рентабельни йолаш болх бе йолаелар контора. Хьалхарча ах мера итогаш йича деррига а хинна зе 74 эзар сом марта дацар. 9 бетта болх бинча 45 эзар сомага дьлар, хІаьта ту 143 эзар сом пайда болаш чаьхьаьлар.

Доладелнад 1965-ча шу. Во ДІаолаьдьлаШ из тха коллективо. 102,3 процент хоачаьнъийл яннарехи план, график тІехьхоачаньеш ду февраль бетта балхам а.

А. КАРНАЕВ.

«Малгобекнефта» НПУ бруув тохара 2-ча контора директор.

Литвруа химически промышленности тІаьхийттай город Ионавера азотни удобреней завод. Республикер ший юрта боахам бизза ІалашбУ маьхорча минеральни удобренешца. Укх шера Литвруа кьонча химически индустре бІаьш эзарш тоннаш удобрени арахецаьрга.

Ионавски завод хьалъеча новкъостал дир Советски Союза дуккхача предприяташца, хІаьта иштта Чехословакиэрчар.

ПІишонхой хІанз предприяте шоллагІа арГІа хьалъеш ба. Завода ларХІа агрегаташ хьаьх віаьш новкъостал дара махнаша — СЗВ-а членаша — оттаьча планах Чехословакера, Венгрера, ГДР-ра. Завода кердача арГІано арахецаьрга нарбанид, синтетически пІунаш, пластмассаш хьаьра йола материалаш.

СУРТА ТІА: завода хьалхарча арГІан компрессерни цех.

А. Макарова сурт.

(АПН).

ХЬАЛХА ЛАТТАРИЙ ОПЫТ—МАССАНЕНА

Доахан леладелаштта өтчара хлаагІа йола хл я хІиллаварҺр. Бакъда, хьалха латтача фермашкъ халонашта духьала отт. Сунженски районе Кирова цІерахча колхоза ферме аьхкн саннна дг тІехьа дуХхагІа хулаш йоагІа йоаккхьа шура. ДІалаХча шера 3720 центнер иланал духхагІа шура ДІаенний хуоаа тачаХьалкхенна, доярашта баьча балхах еннай 720 центнер.

Кхы а дикагІа лел гІулахлаш ухх шера. Январь бетта заданеи сонгІа 480 центнер шура ЙькхаЙ. 10 марта кварталын задани йоаккхьа ЛаьрХІаг колхоза доахан леладеларша. ДІаХьа тела ЦІе байракх ферме хьаккхьчай.

Малагіа «къайленаш» я кировнаша гучайоахарш, мишта міанТІехьдоьл цар ишшта доккхий толамаш духа?

ХоаалагІа дола сахьат долалуьмехьа а хьагуулу 41 доярка, учетчик, лаборантка, зоотехникан, шоай сменах балха хьабахха беза скотникан. Балха ІІ ДІадоаделар. Хіара, доярка шиЙ группана Іунал де ДІаоТт. КІалхьарцар ду, хьай чу барда боТт, шамаРашта массаж ю, шеткашца доахан цІенду.

5 сахьат даьлча доахан летта Іохвоиг дояркаш. Сиха юо нийсача мугІарех латта дІайхача хица йила а йила кьета флагаш. Учетчика поо. Калокома хагарЪо шуриЙ кІолгарчмаш, ІІаккха шиЙ журнала тІа ДІаЙатю. Доахан дийтта боаллашьеьха а хоо дояркашта шоаш шура мел ЙькхаЙ, тІехьавнсар, хьалхьаьвнар малуЪ. ШиЙ оагІоонгкьарца шуриЙ хьоаналах лаьца хоам ду лаборантка Ходачих Александра Прокофьевна. УХхаза боккха лоаРІаМ беш я хьоанал. Духха ха йоаднаш ферме лаьрХІад, нагахьа санна хьоанал базисеччул лоХаГІа хуле шура кІезиагІа ДІаязьеІ. Из дояркашта пайдане дац. Цудухьа боахх ХІ ШуриЙ ІІаЙдаш ЦІ ДуХхагІ доахан летта ІІерташ, цудухьа ю цар кастКастА шамарашта массаж. ШиЙ хьоанал дола хилча лаьрбантка ЙУ сахьате гучадоаккх бальхьн. Массайочла базашка хьо чакхвалыча шийла мух чубоагІаш моттиг корарєгъаш ферме. Доахан ІІаЙха латт, шиЙ боарамех мара доаккъар даац.

Мишта кхоаб ГХхаза доахан? ЦІхьаЙолча фермашка хьайш дизде сиЛс, жом, кхьІола доаккъар латташ хуЛ когашта кІіа а ухаш, хІаьта доаккъар е иозза е кхоза мара дицдаг. Кировцаца кхьча чаГІара лелаДу из ІІуЛаХх. Денна буси ИХезза кхоаб ГХхаза доахан. КІезиг-кІезиагІа а душ каст-каста доаккъар дедча дикагІа чам болаш дуХх ХьайбаІа, хІаьта керо из аттагІа дикагІа а ЛоХ.

Уххаза хІара Іатта дийнахьи буси душ дола доаккъар ер да: 25 килограмм жом, 15 килограмм силос, 5 килограмм мукха ча, 1 литр шуриЙна лаьрХІа 206 грамм ЗМУХ мел. Бента аьлча кхьча фермашкарш ухх тІехьдаьккха хІама дац. Бакъда, ярградоаХхаза доаккъар, шиЙ порнормах тел.

— Сона эгтара дагадоалар — из доаккъар дикагІа кийчелгІа да, — йоах ферма зоотехника поо. Семеноа. Хіара денна эргайоах аз рационе доаккъаро пайда дикагІа лургболча тайпара.

Ду фермерча болхлоиа къаьхьгаш ІІаргадайначча тепшамех кетадургІа, малагІа ГІиа ба-ььоГ ераш шоай балха мишта мерсе ІІаУьзвар, аьхарга цхьаьнне санна массанера а болх байтар, коллектива сий доахийтар, аьнна ІІу кьайлен цхьа масал ер да:

1964 шу долалуш Сунженски района ЦІечя Эскара цІерахча колхоза ферма яхьс аьхар кировщацца. Кьайле из, цхьадоаЧа болхмашаш кьаьхата ТІа юг из яхь. Бакъда, Кирова цІерахча ^артела доахан ледерашка сий доаЙан лелайора из, шоай доаЙахоччуца массахаьа а бувзам доаттаберга, ДІабахе цар ферме хулар, ХІу шоаш болча хьабеХар. Хіара кварТал чаКх массаза яІа ДІа-ьха ухар делегаташ. Кировщан цІечьхьаьнца-цар. Цудухьа массане а дакъа ДІаЙаР шоай хьалхле ДІа ца ихьийтара. Доярках шийла кЪовсаме баььар. Цхьа ди ДІадоаЙар денен буси ерриг-ГІа ГІулакхьа ЙІаЙ ІІаЙ ІІаЙ І

ШКОЛЬНИ, ОПЕРНИ

...Сардайна хъ. Сийрча йоаг Карабулаке электролампаш. Тхловре а лешар йисте а дъяна чубахаб цхьабола лешархой. Цхьабакъла, школа актеви зала сцена тІа нах ба. Тховсарг ухъа за аргІанара занятеш еш я школа оперни театра чоагІ.

Дукха деза Карабулакерча лешарбаг кадай хьалхарах, тайп-тайнарча хьалхьй иллеш! Цулухьа тамаш а ян уях школе ахнеда совгІа бола лешархой самодеятельности лакъа лоацаш хилар. Музыкана дЗадолату школера лешара ди. Іуйрийна гимнастика музыкаца ю.

Массеях шера болх беш яр школе драматически кружок. Цхьабакъла, 1960—1961-ча лешара шера школе ІвашагІгІелар берий опера оттае, ьанна. ХІаьта ловха нах бай? Іаьнна нах болаш бар. Хоре, драматически кружокашка дакъа лоацаш хиннарех цхьабараш опере хьачубоагІаш бар. Оперни театра керте эттар школа библиотекарь Анна Яковлевна Чижова. Шоай низ мел ба хьажа лаьрІаР оперни коллективо М. Йорданские «Хоарсеччиах» бола «фальг» яха опера а оттаяь.

ХІара денна репитицеш йора. Цхьабакъла, массанс а цхьана яцаш занятеш — цкъаза балет, цкъаза солисташ, цкъаза хор. Спектакль хьокха денош гарга меХкоач саговгІа хулар берашкара. Хьалхара спектакль—хьалхара толам! Из оттайир С. Киров цІерахча колхоза клубе колхозхоцта, международ-тахьаяр городоке, Орджоникидзенски станица культура ШагІа. Массанахьа а безаме, чоагІа тІоараш деттаяь, рацка болаш тІаийбора хьахьегамдоца шоай ІІамита доттагІийг — ешнархой. Хьаьта Грозне хиннача республикански Іаьнна-хьаьрча моттит ахьхьар.

Опера ВІашагІгІелла цхьа шу дьаьнначул тІехьаьгІа майрагІа кийчо е лаьлар бераш кердача опера. Кьонача артисташа лаьрІаьнна ІІаьнна. Ойла а «ТІажашгІаргІажаш» яха Ю. Вейсберга опера оттае. Кхоалагічен яхьлагІчен классашкара 90 лечархо нар опере дакъа лоацаш. ХІанз опера кийчо аттагІа дар — дакъа лоацаран довзар, ховр шоай ье лелар. ДикагІа яр берий саз, хІаьта балете дакъа лоизаран «па» ийса йора. Стаж йолаш бар хІанз опера цхьабола дакъа лоацаран. Дика, ийса ужаш оаз йолаш бар 4 классера Семенова Тан, ткъагІІа классера Печерина Валя. ШоллагІа опера оттаеш чоагІа терко йора музыка дерттІа хилийтара, декорации хоза кийчьара.

Опера кийчьеча дакъа лоацаш ерриг школа яр: столярем мастерске цІа, аГа, карт, пишк йора, хІаьта болаьхьаи тегараш — костюмаш. Рисовани хьехача Е. А. Беловедченкос кьонача художникашца декорации йора. Берриташ чоагІа хьежаш бар кердача спектаклага—операга.

...ХьагІаьттар дукха хьийжа денош. Сатийна я школа зрителий залс. ХІанз а хьалийлаш заньвес, хІанз а йолеенниаш опера, цхьабакъла, хьахоаш я музыка. ЛатуттІаш баГІачарна хеталу заме гІарагІурашш чуйоагІаш санна... Иштта боллалу сцена тІа: фальг! Дика чакхьаьлар опера.

Цул тІехьагІа ши шу дьаьнна. Цхьабакъла, школьни-оперни театр болх беш за! Кулгаш ВІашка а дедка баГІаш демархой, музыкальни кулгалхо: В. А. Жаркова, режиссер-постановщик; библиотекарь А. Я. Чижова. Спектаклага лаьрІаГІаьна хІаьа доагаш дола берий біаргаш, цар чІоагІа детта тІеарашш цу кулгалхошта докхка баркал да.

Р. САЛМАНОВА.

КЪАХЬЕГАМ ХЕСТАБЕШ ЙОЛА ИСКУССТВО

Москве хьайийлай «Советски Россия» шоллагІа художественни выставка. ЙІлаьгІа выставка чуйоаьна зале хьагойта оттаяьй Российски Федераце живописний, скульптурий, графикай 1300 произведени. Экспозице бІаргаг йиш я Москверча, Ленинградерча изобразительни искусства деятелий балхаш. Боккхача безамна хьеж ухъаза Къилбаседа Кавказа республикай — Дагестана, Нохч-ПІалгІайчен, Къилбаседа-ХІирий АССР-а художникийн скульптурийн балхашка.

Даяхача къизаче хана ІоаллаьлІта халкъашн хІанз лакха искусство, культура йолаш да.

Мишта Іелугрва хІирий скульптора Ч. У. Дзанагова цІи ца йоаккхаш — мраморах хьаьлЗ цо В. И. Ленина скульптура. Гитлеровски ГІаьрахошта дуХьал тІом лоаттабаьй шераш дагадохийташ да «Тхо диц ма далийтаьлш, тІехьеч, яха ГІалбортой-Балкархой республикерча художника О. А. Вукалова выставке дайта картина. ЧІоагІа саьхьардаьн боламе, шиЙ мохк ахьу а чІоагІаГІа безаболийташ да Нохч-ПІалгІай АССР заслуженни деятела В. К. Мордовина картинаш. Дукха латт хьажа баьхьарашш «Юртара коммунисташ», «Іоаман хьаьхьегамо», «Іоаман — хьуна цаьхьо» яхача картинашка хьежаш.

Дог тохадолийташ да кьонача Нохч-ПІалгІай скульптура И. Д. Бекичева балхаш. Тхъаьл шийтта шу дьаьнача скульптура балхаша хьагойт цунна докхка хІама каРагІдардоагІа. Выставке хьагойта оттадьаьл по да М. Ю. Лермонтова цІерахча театра артиста В. Копылова, Нохч-ПІалгІай АССР халкъа артиста А. Хамидова, кьаьнача большевика Т. Я. Ярмолова портреташ.

Безамна хьаьх къахьегамхой цу выставкарча.

П. СЕХИН.

КУРСКИ ОБЛАСТЬ. Шераш латт Курски магнитни аномале ганзаш хьайоасташ деш дола балхаш. Михайловски аьнкарудай комбината болхлой руда дакъхара темпаш лакхьеш ба. Рудникеш ВІашгІехьйоаккхаш я карьера шоллагІа аргІа а, хІаьта болх беш яр шерьеш а латт. Курски магнитни аномале руда тІера хьамукъаЛоаккхача болх беш ІалаЗмате чІоагІа оесарле йола техника я. Цпта я 4—6 кубони экскаватораш, беза муХь тІаботташ йола автосамосвалаш, машиниаьхьа транспорт. Уях шера 22 миллион кубометр порода карьерера хьалдаккхха дезаш ба горникаш. Селлара дукха болх хьоачамбара болх бе йолаилийтай лаьтта хоарцош йола ІалаьмаТе йоккхий машинаш.

Суурта тІа: хьалхарча роторни комплексех бригадир П. Ф. Козлови (аьттеьла), экскаватора машинист Г. Д. Комарови. Эттара хьалхара цар забое югарьга сахьата 1250 кубометр йоаккхаргйола роторни экскаватор (аьттехьара суурт). Кастта болх бе йоалаурьга агретаташ, хІанз-м уж тоаЛЗ ниийсъв боалаш мара бан специалисташ.

О. Сязова сурт.
ТАСС фотохроника.

ДОАЗОЛ ЦЕХЬАРА

ТУНИСА ПРЕЗИДЕНТА ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

КАИР, 22 февраль. (ТАССЕ). Къубб яхача дворце хилар официальни визитца ухъаза волча Туниса президента Хабиба БургийбІ пресс-конференци.

ВІашагІкхийттача Іарбий Республикерча ший визитах ше дуВцаш, Бургибас аьлар, Іарбий низаш вІашагІтохара из визит боккхача зоарІаме хургхилар. Техьаьнеаьра дуХьала, социальни экономически прогресс бахьан долаш лоаттабеча кьовсаме хиланза ярйоацаш я, аьлар президента, Іарбий цхьоагІо. Из ца хилча яргьаг Іарбаитта йола еррига проблемаш ца дьакъе цариен кхьча паччахьалкхенаттен юкъерча ГІулахкий проблемаш а къоастеча хана.

«Іарбий мехкаш социалистически пІакъаЗца деГІаахарга» довлара доарХІамах дола доШ дувца ше воладелча, президента Бургибас аьлар, массанахьара хьанца еза социалистически опыт, цу дакъе коммунисташкара а. Тунисеи социализм — аьлар, президента, — из ба эпшаш йола реформаш чакхьхьара пакььалІца производство совъаккхар дуХьл, Туниса халкъа вахара боарам айбара феодализмн эксплуатации дІаяккхар дуХьа лоаттабу кьовсам.

Президента Бургибас ДІаХо белгалдаьккхар, Тунисо, Іарбий дерригача кхьча мехкаша а санна, Иракера гера дІаЗар баьхьа долаш. Малхбузен Германца дьаьнача довна тІехь ОАР позиця хьаЛЗоацаш хилар.

Мехка ГІоЛла болабенна лелаш ОАР-а президентаца Насерца цхьана ше хинна лакха Асуански сунт хьалъяьр шийна хетаденнаран дийцнар президента. Лакха Асуански сунт хьалъяр, аьлар Бургибас, из машар безача шин халкъа юкъерча беркатерча барт-цхьоагІон ГІулахкий образец я. Из я Іарбийн эрсийн ГІишлохой доттагІІелин нежаранца болча безамен образец. Эрсашца ких цига баьхкаб машар бахьан долаш, ВІашагІкхийттача Іарбий Республикан Советски Союзен хьаьтий дуЗерча египетски халкъаца цхьана къаХьега. Египетски феллах, советски специалистий оныт хьа а эцаш, ше а квалифицированни болабо хулаш латт. Тхо доккхал деш а уж тайпа барт-цхьоагІон ГІулахкан бахьан долаш иштта новкъостчаш деш из хилларах Советски Союза барнах оалаш а да. Цун новкъостаца тхога йиш хургьа тІехьадисачара хьалдолаш, дІаЗхьахашкаца боккха тІа баккха.

СУДАНСКИ ПРОФСОЮЗИЙ ФЕДЕРАЦЕ ДІАДЕХАР

ХАРТУМ, 22 февраль. (ТАССЕ). Хартуме а Судана кхьча городашка а дуккхача ваьха демонстрацеш митингаш хилар. Іуйрийна улицашка ваьхьа Хартума болхлой. Иовсеенний машинаьхьа мастерскеш, автомашиний ГІулакх деш а царна ремонт еш а йола станцеш, типографеш, сайгай городера автобусаш. Ший центрчаьхьа болхлой клубгаьчаьа лодаелар Хартума кхьхьегама хьалхьа. Сов дукха вІашагІкхийтта кьа хошанзар клуба доккхача коа а спортивни майдан тІа а, цудухьа улицашка а наьккъашка а латтар хьа.

«Іаьхьала хийла хьаман правительство! Тхо безам ба реакционераш ДІаХьоостабара халкъа хьашташ кхоачаеще, революционни Конгона докха новкъостаЛ де ПІ кхоачарбоЛаш йола хьаман правительство вІашагІйоллар духьх хьаЛда ГІулакхан чакхлаха, — йоах судански профсоюзий федераце председателча Ан-шейха.

Митингаш демонстрацеш хилар столица кхьча районашка а Омдурманеи Къилбаседен Хартумен, ХІаьта иштта кхьча городашка а — Атбаре ,Уэд-Медани, Порт-Судане, Костиэль-Обейде.

СУДАНА КЕРДА ПРАВИТЕЛЬСТВО ВІАШАГІЙОЛЛИЛГА ЮХАСОЦАДАЬД

ХАРТУМ, 22 февраль. (ТАССЕ). Мехка йоккхачІа мел йолча партейн виКаЛаш ьаьхьа а болхаш хургьа аьнна хеташ хинна Зль-Халлифас вІашагІйоллилга юхасоцадаьд ну коалициони правительствана юкъе аттехьарча партеца дакъа лаца на тигачуа тІехьаГІа.

Селхан Картуме дуккха зараш нах гул а луш хиннача кхьхьегамхой митинге дакъа лаьцараца мехкара нах тІаХьийкар, реакце маневраш лелаеш хилараш, цар шоай ФийлаЗ лакхьара.

БАРТ-ЦХЬОАГІОН ГІУЛАНХАШ ДЕГІАУХАШ ДА

ЛОНДОН, 22 февраль. (ТАССЕ). Ухъаза кепа теха аралькхьгІа Болгаре министрий Совета председателе заместитель Станко Тодоров керте латта болгарски делегаци Англе ухъаза ханна ПІаЗна оттаяь коммюнике.

Шинна а оагІоне, йоах кийчьара тІа, ухъ тІехьхьарча шерашка дунен хилхьаьта юкъера тешам чІоагІйора хуккха гІулакхан лелаеш хилар бакъ а деш, цу сарахьа ДІаХо йодача ханна я низ ПІаБахийтанза барг ца хилар соцадир.

Цар бакъдар шоай правительствашн мэнар оттабара, дунен хилхьаьта юкъера барт-цхьоагІон гІулакхан тоадара, массане а цІендаь герз ДІаДаккхара ДІаХо а къахьега лаьрХІа хилар. Коммюнике тІа иштта белгалдоаккх Болгаренеи Англенеи юкъера торговли шерьянца ярг ца хилар.

ХАЛЬНАГА ДАЬ КХАЙКАРАЛ

ТЕЛЬ-АВИВ, 22 февраль. (ТАССЕ). Хаьлнъаьга даь кхайкарал селхан кепа теха арадьккхар Иаранла Коммунистически парте. Цу тІа да Израиле гера терголлаш. Боннаца яь еррига согласашееш ДІаХьара, Малхбузен Германи ядерни гергара кийчьара духьала лоаттабу кьовсам чІоагІбара, ХІаьта иштта ФРГ правительство наинтеки зуламхошта судага ГІодла тІаКхуьла соцаде безам болаш хилара дуХьала протеста кампани йоаргьаЗара беш бола тІаЗьхьсам.

Кхайкаралло иштта тІаЗьхьх Иаранла арахьара политика машара, ДІаМа, нейтралитета оагІорахьа хувцар дуХьа кьовсам лоаттабара.

ШИН БЕТТА ПЛАН ХХОАЧАШЬЬЙ

Уях деношка Карабулакенски бурув деттаяьна ракорт делар шин бетта план лаьрХІачул 8 ди хьалха хХоачашъь хиларах. Бурув деттараша хІаналелха теха бурув 6200 метр я.

Февраль бетта план эггара хьалха хХоачашъьхчарх я мастер Мицук Виктор Иванович керте латта коммунистически къахьегама цІи лелаю бурув деттарий бригада. Иштта дика къахьегаш я мастера Б. Ф. Касакова кулгаллу бригада а. Советски Экара 47 шу дузача денна сийна бурув деттараша дьаХа къахьегама толамаш да уж.

А. БАКАЛЮК.

Ярославски область. Углически ремонтно-механически завода продукци бергигача мехка йовзаш я. Из йовз тІаьнна гидростанциеш хьалъеча а машинаьхьаьнна трактор лейбуСхи линеиш ехьача а ГІишлохоаоцца. Къаьстта предприяте коллективо доккхал деш я 130 тонн мусь хьалъабёеш йола уникальни машинаьхьа кран, Боккха мах бир цун Абакан-Тайшет яхачара болата магистраль юлларча хана.

Шийна карагІаЛьначоч хоаЧам беш яц завода коллектив. ХІанз дикагІа тоаЛЗ йола біаьхьаЛ нт тоин хуЛа кран ВІашагІеЛла йоалаш латт. БарХІ платформаш тІа латт яз, хІаьта шинна оагІорахьа болх беш а я из. Цун новкъостаЛца 6 саг чуйоагІа уж экипажаГа 4—6 сахьата опраш тІа 34 метр тІий туЛлаЛургда.

Суурта тІа: серийни кран заводски тохкамаш дара кийчьеш я.

И. Дьнина сурт.
ТАСС фотохроника.

ПЕНСЕ ВАХА НАКЪА ВАЬККХАВ

ДуХьа нах гулбенна ВаЛгІайкерча № 3 йолча юкъерча школе. Къаьна хьехархо Тимиев Зовле Зархмат пенсе нахьа воаккхаш яр хьехархой коллектив.

1930 шера денз ший низи хьинарн ца ходеш вай хьалкхуьш йолча тІекьенна кхетам луш хьавеназ Зовле Зархмат. Къаман дийша нах дукхагІа хилийта, культура лакхьг ГІерташ дуХьа къаьхьайгад цо.

Дукхка школан хьаьлара къахьийгад Тимиев Зархмата ше района балха волча хана я, масала, Деби Юрта, Юкъерча Ачалхке, кхычаьхь.

Пенсе вахА ха йоллаше а воХьанца царна школе лела дахе бераш Іомаде лаьрХІар цо. Хьехархочунна йоккха говзал ДІаЛора по бераШта ДІаГІа кхетам балара. Цулухьа цо хьеха бераш цІаккха лемара тІехьаЛдисаЦар. Иштта дика къахьегаш ХьавеЗовле Зархмат ше болх баьЛча 35 шера.

И. БИРИХАНОВ,
А. ПОЛОНКОЕВ,
хьехархой.

Наьсарен районера хоамаш

Крымеи Кавказеи курорташка а хинна цІабаьккхаб Наьсарен мельзавода болхлой. Соче шийна харба дайтан а салоІаш а хилар механик Хаьвиен, Есентуке — шофер Сагов, Ростовски области лаборант — Ляовец, Азербайджане — техник Хутиев. ПІабдахча Дьахен Сийлахь-боккхача тІем тІа лакъа лоацаш хинна ниналгІ воЛа болхло Аьлиев хІанз Севнов-керча курорте салоІаш ва.

Цу массане а курортин путевкаш нІщар предприяте фонда чотах. Уях шера предприяте дирекце болхлоштен ГІулахкерча нахан лаьрХІа 2000 сом а денна 15 путевка нІщай.

ПІадахча шера санна хьх шера а аьхьи 2 біаь соврІа болхло ТоЛимсе, Махачкала, Нальчике, Пятигорске экскурсе гІоргва, из а дерга предприяте фонда чотах.

* * *

КЕРДА ТИКАШ

Ди тІехь шерашш латт Наьсарен района торгови сеть. Наьсарен-Вокзале Магистральни яхача улицаГІа дукха ха йоацаш хьайийлай ши саг чу латта керда кхачан продукташ йохка тика. Цу чу я хуаха, чкъьарш, бІаьа зарий, сомий консервеш, чай, шекар, кхыйола продукташ.

Сурхотен ТІой-Юртен хьайийлай керда кхоъ кхачан продукташ йохка тика. ХІаьта Экажжьогийн-Юрта хьаьлъийлеаш латт тайнайпара мебель йохкаш йола навильон.

Апрель бетта районо марташка хьаелларгьа керда барХІ тика, киоск, павильон. Цар чу йохкаш хургьа морожени, сомий а минеральни а хиш, кхыйола продукташ.

* * *

ТОАЛУШ ЙОАГІА ПОСЕЛОН

ДІаЗахача, мотгитерча Советашка тІехьхара хоржамаш хиннача хул шера бокхка болх баьЛ Наьсарен. Мельзавода болхлой поселок гоаеш.

Укъаза за диъ-диъ цІа а долаш шиннна квартира йола 50 цІа, берий беш, клуб. ХьаЛдеш латт диаЗза ВІашгІара лаь цІеношл. Уж ІІоахдергІа хица, ваннаш, газ хургьа цар чу. Уях шера июль оетта болхлой 32 деза керда квартираш лургьы.

Укъ гарттарча хана поселке юлларча ПІоа, по йиш хулийтарьа квартираш дикача доагорца — газаца ІаЛашъе а ІІоалъе а.

БАСКЕТБОЛ

ДІхьа бутти ах бутти ба Грознерча спортивни клубай баскетболисташа хьалхара мотгиг яккхарх кьонсам лоаттабу. ЛІхь чакхььаьнай. Хьалхара мотгиг лькхар менждьалта института спортивни клуба, шоллагІа — динамовщаца ихоалагІа — «Труд» баскетболисташа.

28 команда дакъа лоацаш хиннача ятье дукхха дика баскетболисташ гучабаьлаш.

Д. КОДЗОЕВ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгІа

РАДИО: 6.30 — Юрта боаХьана болххоштна передача (ГІалгІай меттала). 7.10 — «Грозненский рабочий» — «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20—Хоамаш передачай программеш. 8.15 — «Сердалюр» газета оагІонгах тІара. 8.25 — «Травната» яхача Верди оперетта ПІара фрагменташ. 8.45— «Кьона тІехьа» яха передача (эрсий меттала). 16.00 — Передачай программа. 16.05 — Шопена баллада. 16.15 — «Мотгигерча Советашка хоржамаш дара наьна долхаш» яха беседа (ГІалгІай меттала). 16.30 — Литературни передача «Капитански йоІ» яхача Александр Сергеевич Пушкина повесте тІара дакъа (ПІалгІай меттала). 16.45 — Керда хоамаш (ГІалгІай меттала). 17.00 — Юрта боахама хьаьлле лелаеча опера радиошнера (ГІалгІай меттала). 17.30 — Миллионаш барий Ленинский университет. Москвера трансляци. 17.45 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.23 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.35 — «Мишта ладувгІа а мишта кхетае а еза музыка» яха музыкальни передача (нохчий меттала).

УКВ: 9.00 — Гуржий иллеш. 9.42 — «Чондаргхо Юлиан Ситковецкийн яха передача. 10.12 — «Ийисса тІа боахачарех» яха пионерски радиотеатра спектакль. 10.45 — «Дирижер Евгений Мравинский» яха концерт-очерк. 11.30 — «Кьпчанина» яха Антон Костана дувцар. 19.00 — Терентьев Бориса произведенеш ПІара оттадьаь концерт. 19.25 — «Садьырдалм белдам» яха передача. 19.50 — Нохч-ПІалгІай иллеш ашарашн. 20.26 — «Наний Куражи цун бераш» яха радиоспектакль. 22.45 — «Кьарлай» яха Жиганова симфонически поэма.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.25 — Телевизионни керда дарш (ГІалгІай меттала). 18.35 — Тха юрт. Репортаж (нохчий меттала). 18.55 — Цхьан аьтах йолча пьесай сайре. 19.55 — «Ийиса сатийна хийла цун бераш». 20.00 — Культура университет. Хьалхара ашарашн. 20.40 — Телевизионни керда а д а р а ш. 20.50 — Передачай программа. 20.15 — «Кьарлай» яха Жиганова симфонически поэма.

Негритянски деятель вер

НЬЮ-ЙОРК, 22 февраль. (ТАССЕ). Малькольм Х (икс), негритянски «Африэзиатски цхьаьгІон» организацца деятель вийнна селхан цу организацца Нью-Йорке ВІашагІтехача митинге кьамаьл деш латтача хана. Малькольма Х (икс) ВІашагІеЛлар «ІаьржА бусалбан» яхача экстремистски организацца юкъера ше дІаеаьнкхачул тІехьаГІа.

Кхиа хьалхарА цІи йоаккха бомба чуйоаккхаш. Малькольма Х (икс) цІаГІа. Цо хьанхайнадир, «ІаьржА бусалбай» нарах хинна хІама да изьнна.

Малькольм Х (икс) вийнар малар хІанз а ханза да.

«РЕЙНДЖЕР-8» СУРТАШ ДАЬХАД

НЬЮ-ЙОРК, 20 февраль. (ТАССЕ). «Рейнджер-8» яха американски космически кема тахан Бетта тІа Іохкийтад «Сатема форд» яхача районе. Космически кема ГІа оттаяьна телевизионни камераша пуА хьалхХаГІа 7500 тарга бетта тІехен суут а дьаьккха, уж Лаьттан тІа Іочуденвадар.

КАРАКАС. Венесуэла столице хьалча вахара протест кхайкаеш йола демонстраци хилар. ДуХьала цхьан январь бетта кхачан продукташ мАьхьаш 20 процент хІана дан аьнна ДалхденнаД. Нельсон Рокфеллера цхьан компане Мараканбо яхача Іамала 120 мар литр шура яхийтаГа хайча чІоаГІа яГІаДахаЗ дерриг хилиЗ.

ТАСС фотохроника.

Город Грозне. Левандовске улицаГІа. № 195 йолча цІаГІа, яхача гражданка Постоянкина Тамара Николаевнас суде деннад город Донецк, Ползунова улицаГІа, № 14 йолча цІаГІа вахана, гражданина Постоянкин Виктор Васильевичагара ше хьаьлараз дола доШ. ДоШ дувцарга город Донецка хьалха суде.

Город Грозне, Угловая улицаГІа, № 1 йолча цІаГІа, яхача гражданка Руденко Лидия Алексеевнас суде деннад гражданинагара Руденко Владимир Семеновичагара ше хьаьлараз дола доШ.

ДоШ дувцарга Нохч-ПІалгІай АССР Лаккхьчарча суде.

Город Грозне, Хрусталева улицаГІа, № 128 йолча цІаГІа, яхача гражданка Камышникова Раиса Петровнас суде деннад город Грозне, Окружной улицаГІа, № 75 йолча цІаГІа, вахача гражданинагара Прошайко Анатолий Ивановичагара ше хьаьлараз дола доШ.

ДоШ дувцарга город Грозне, Октябрьски района халха суде.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный Шеча фронтовийн улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бекхтонкача секретара — 2-45-48; партийни махарех, промышленни, юртбоахамех, письмойн отделий — 2-25-72; корректорсе — 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИЙ: г. Грозный ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типография. Революционе проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий» Проспект Революция7/84.

СФ05052. Заказ № 1049.